

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ**

Кафедра аграрного консалтингу і туризму

Організація туристичних подорожей

**методичні вказівки
до виконання курсової роботи**

для підготовки фахівців ОС «Бакалавр»
за спеціальністю 242 «Туризм»

КИЇВ – 2018

УДК 390.1:338.48

Викладені методичні рекомендації до написання, оформлення та захисту курсових робіт з дисципліни «Організація туристичних подорожей» для фахівців ОС «Бакалавр» за спеціальністю 242 «Туризм».

Наведені основні вимоги до курсових робіт та порядок їх виконання; необхідні правила оформлення таблиць, рисунків, формул, додатків та ін. Подано приклади оформлення титульного аркуша курсової роботи, змісту та списку використаних джерел.

Рекомендовано Вченою радою інституту післядипломної освіти від 26 лютого 2018 року (Протокол № 2)

Укладачі: к.е.н., доцент Кудінова І.П.

Рецензенти: д.е.н., професор Кальна-Дубінюк Т.П., д.е.н., доцент Басюк Д.І.

Навчальне видання

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до виконання курсових робіт з дисципліни
«Організація туристичних подорожей» для підготовки фахівців ОС
«Бакалавр»
за спеціальністю 242 «Туризм»

Укладачі: КУДІНОВА Ірина Петрівна

Видання друкується в авторській редакції.

Підписано до друку 30.03.2018

Формат 60×84 1/16.1

Ум. друк. арк. 2,44

Обл.-вид. арк. 2,46

Наклад 100 пр.

Видавничий центр НУБіП України.

03041, Київ, вул. Героїв Оборони, 15

© Кудінова І.П.
© НУБіП України

ВСТУП

Однією з найбільш дієвих форм активізації й оптимізації навчального процесу, посилення його професійно-прикладної спрямованості є підготовка кожним студентом письмових робіт. Це сприяє зміцненню зв'язку навчального процесу з науково-дослідною діяльністю, їхньому взаємному збагаченню, виступає ефективним засобом посилення цілеспрямованості професійної підготовки майбутнього фахівця напряму підготовки «Туризм». Письмові роботи мають на меті систематизацію, закріплення і розширення теоретичних знань, формування в студента умінь і навичок самостійно аналізувати соціально-економічні, політичні й управлінські процеси, формулювати й аргументувати прийняті рішення, робити обґрунтовані узагальнення й висновки, надавати рекомендації.

Відповідно до навчального плану підготовки бакалаврів за спеціальністю «Туризм» студенти виконують курсову роботу з дисципліни «Організація туристичних подорожей». Допуск студентів до іспиту із зазначеної дисципліни можливий лише після успішного захисту курсової роботи.

Курсова робота є самостійним науковим дослідженням. Виконання курсової роботи являє собою один із видів навчальної та науково-дослідної роботи студентів, що здійснюється під керівництвом викладача, призначений засвідчити рівень набутих майбутніми фахівцями знань та вміння використовувати їх при опрацюванні теоретичних і конкретних практичних питань у сфері управлінської діяльності.

Виконання курсової роботи ставить за *метою*: закріпити та поглибити теоретичні знання, набуті студентами у процесі вивчення основ туризму та інших дисциплін; розвинути у студентів навички самостійної роботи зі спеціальною літературою, довідниками, посібниками, джерелами первинної статистичної інформації тощо; виробити вміння узагальнювати теоретичні матеріали, обробляти та інтерпретувати зібрані дані, самостійно формулювати висновки, розробляти пропозиції, обґрунтовувати та відстоювати власну точку зору, прийняті управлінські рішення з проблем, що досліджуються.

Курсова робота з дисципліни «Організація туристичних подорожей» спрямована на формування і розвиток навиків самостійного пошуку, підбору, систематизації, аналізу та узагальнення літературного і довідкового матеріалу, придбання навиків з пошуку та обробки дорожньої інформації, збору відомостей про туристичні визначні пам'ятки по маршрутах подорожей.

Задачі, що безпосередньо ставляться перед студентами при написанні курсових робіт з даної дисципліни:

- вивчення вітчизняних та зарубіжних літературних джерел, законодавчих та нормативно-правових актів, довідкових, наукових, документальних і інших літературних джерел за обраною проблематикою;

- самостійний аналіз основних концепцій, положень по досліджуваній темі курсової роботи;

- чіткий, послідовний виклад своїх поглядів при аналізі проблем туризму, здатність творчо застосовувати отримані на заняттях та набутих при самостійній роботі знання, пов'язувати їх із практикою;

- закріплення і поглиблення базових знань студентів з дисциплін, що передують вивченню дисципліни «Організація туристичних подорожей»;

- вивчення наявного практичного досвіду (вітчизняного і зарубіжного) по обраній темі, широке використання й аналіз документів, фактичних даних і показників, що характеризують діяльність організацій в сфері туризму.

Таким чином, написання курсової роботи - серйозна можливість для студента розширити і закріпити свої знання, одержати необхідний досвід самостійного теоретичного дослідження та практичного використання результатів останнього; на прикладі конкретної подорожі (туру) розробити маршрут, скласти паспорт маршруту, програму і кошторис туру.

Курсова робота з дисципліни «Організація туристичних подорожей» є не тільки підсумком проведеного дослідження за однією з актуальних проблем організації подорожей, але і підготовчою ланкою до написання бакалаврської роботи, що цілком може бути логічним продовженням курсової.

1. ОСНОВНІ ВИМОГИ

До найважливіших вимог, які висуваються до курсових робіт за курсом «Організація туристичних подорожей», відносяться:

1. *Знання теоретичних аспектів та основних понять теми.* Студент повинен показати свою теоретичну підготовку, у викладі кожного питання має бути включена теоретична характеристика використовуваних категорій і понять. Такий підхід – неодмінна умова позитивної оцінки представленої курсової роботи. Окрім того, робота тільки виграє від використання фактичного матеріалу та приведення конкретних показників.

2. *Виявлення основних підходів, поглядів, концепцій по досліджуваній темі і їх аналіз.* Необхідно викласти наявні в науковій літературі підходи по обраній проблемі і зробити їх критичний аналіз.

3. *Наявність власної позиції і її аргументація.* У курсовій роботі студент на основі вивченої наукової літератури, нормативних правових актів повинен висловити свою точку зору по дискусійних аспектах досліджуваного питання й аргументувати її.

4. *Послідовність і доказовість викладу.* Виконання курсової роботи необхідно починати з постановки і викладу змісту основного питання кожного розділу. Розкриття змісту повинне бути доказовим, науково-аргументованим, а не декларативним. Важливо виявляти відповідну вимогливість при доборі фактичного матеріалу, його систематизації, варто звернути увагу на стиль викладу, забезпечити лаконічність і чіткість формулювань, точність термінології.

5. *Самостійне і творче виконання роботи.* Це одна з найважливіших вимог до студентів, що висуваються до процесу виконання ними курсових робіт. Широке використання наукової літератури й інших джерел ні в якому разі не повинне повністю замінювати власний стиль і новаторський пошук рішення проблеми. Значною мірою самостійність і творчий підхід обумовлюються правильним вибором теми дослідження.

6. *Наявність практичних пропозицій.* У ході підготовки курсової роботи доцільно звернути увагу на нові, пошукові ідеї висловлені науковцями та фахівцями з досліджуваної проблематики і, по можливості, сформулювати власні судження, пропозиції і рекомендації. Дана вимога обумовлюється також тим, що в процесі подальшої роботи над бакалаврським, а в подальшому магістерським дослідженнями вагоме значення надається проектній частині, і навички по її розробці необхідно формувати вже при написанні курсової роботи.

7. *Оформлення роботи згідно вимог.* Текст курсової роботи, що набирається на комп'ютері, повинен бути оформлений відповідно вимог, які ставляться до даного виду робіт (наявність титульного аркуша, плану, посилань, бібліографії і т.д.).

Невиконання чи недотримання зазначених вище вимог дає підстави знизити оцінку курсової роботи чи повернути її студенту на доопрацювання.

2. ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Виконання курсової роботи здійснюється у певній *послідовності*:

1-й етап – вибір теми курсової роботи студенти здійснюють самостійно, керуючись переліком, який наведено у рекомендованій тематиці (*додаток А*). Якщо студент бажає проводити дослідження на тему, яка не передбачена рекомендованою тематикою, він повинен написати заяву на ім'я завідувача кафедри аграрного консалтингу і туризму, в якій має сформулювати відповідну тему та обґрунтувати передумови її вибору.

Обираючи тему курсової роботи, студентам необхідно враховувати відповідність її спрямованості своїм науковим і практичним інтересам, розробкам, які вже є, можливостям отримання первинної інформації тощо.

Вибравши тему, студент узгоджує її з викладачем кафедри, що забезпечує відповідний курс.

2-й етап – складання плану курсової роботи. Після вибору та затвердження теми курсової роботи студент складає план наукового дослідження на основі знань та ознайомлення з відповідними літературними джерелами. Планом передбачається вступ; три ключових, розміщених у логічній послідовності, розділи, в яких має бути розкрита сутність обраної теми (у вигляді підрозділів); висновки; додатки (не є обов'язковою структурною частиною, проте бажаною – в плані детальності досліджень, обґрунтованості висновків); перелік літературних джерел. Складений студентом план обговорюється та узгоджується з науковим керівником, який, при необхідності, його коригує та затверджує.

3-й етап – добір та опрацювання літературних джерел. Студент складає бібліографію, у чому йому надає допомогу науковий керівник. Базовий рекомендований перелік літератури для вивчення дисципліни «Організація туристичних подорожей» представлено у *додатку Б*. Значно прискорить процес добору літератури використання алфавітних та систематичних каталогів літератури, реферативних журналів, бібліографічних довідників та інших джерел інформації, що є у науковій бібліотеці та у мережі Internet.

Поглиблене вивчення підібраної літератури доцільно починати з розгляду найновіших публікацій, оскільки в них висвітлюються останні досягнення в галузі теорії та практики управління.

У процесі вивчення літератури студент робить конспективні записи, виписки окремих даних, цитат. Слід обов'язково записувати прізвище та ініціали автора книги (брошури, статті тощо), а також назву публікації, видавництво, місто та рік видання, номер сторінки. Все це стане до нагоди при використанні виписаних матеріалів у курсовій роботі, щоб зробити посилання на першоджерела.

4-й етап – збір і обробка матеріалу. Для написання курсової роботи потрібні не тільки літературні джерела, але і статистичні, фактичні матеріали, на основі яких можна зробити обґрунтовані висновки про туристичні визначні пам'ятки по маршрутах подорожей. Джерелами одержання цих

даних можуть бути: статистичні збірники і довідники, офіційні інформаційні джерела з питань управління ресурсним забезпеченням; звіти та первинна документація підприємств й ін.

У ході збору даних можуть застосовуватися різні методи дослідження: монографічний, анкетування, тестування, усне опитування (інтерв'ю), індивідуальна бесіда. Важливу роль тут також відіграє аналіз документів досліджуваної організації, використання власних матеріалів, зібраних при «польових» дослідженнях. У деяких випадках можливі експерименти (апробація), математичне моделювання, використання технічних засобів і т.п.

5-й етап – написання та оформлення курсової роботи. Зібраний на попередньому етапі матеріал систематизується та опрацьовується відповідно до послідовності розділів і підрозділів плану курсової роботи; у разі необхідності підбирається додаткова інформація. На цьому ж етапі проводяться розрахунки, формулюються висновки, обґрунтовуються пропозиції, підбираються ілюстрації (схеми, графіки, таблиці) та здійснюється редагування. Завершується заключний етап оформленням курсової роботи згідно з вимогами, що подані у четвертому пункті методичних вказівок.

3. РІВЕНЬ САМОСТІЙНОСТІ ТА ОРИГІНАЛЬНОСТІ КУРСОВИХ РОБІТ СТУДЕНТІВ

Важливою особливістю при написанні курсової роботи є свідоме ставлення студентів до виконання завдань, які перед ними об'єктивно постають у контексті проведення дослідження та написання наукової роботи. Свідомість у зазначеному вище сенсі означає і реалізується у кількох виявах.

1. Максимальне стимулювання студентів до самостійного вибору та формулювання тем.

2. Прагнення до вмотивованості у певний спосіб, а не випадковості чи стихійності у виборі студентом теми курсової роботи із того списку, який підготовлений і затверджений кафедрою. Ця вмотивованість означає і передбачає:

- логічне продовження теми (чи тем), над якою студент працював (пишучи попередні наукові роботи чи працюючи над певною тематикою реферативно) протягом попередніх років;

- зв'язок обраної теми із усім комплексом проблем, над яким працює чи планує працювати студент;

- оперативне інтелектуальне реагування на складні та суперечливі проблеми сучасності, які ще не знайшли належного наукового осмислення;

- зв'язок обраної теми із дослідницькою проблематикою кафедри чи конкретного викладача, з яким студент співпрацює чи планує співпрацювати.

3. Ініціювання та свідоме самостійне провадження студентом усіх етапів підготовки курсової роботи, узгоджуючи та консультуючись з науковим керівником щодо методики та технічних моментів реалізації роботи. Науковий керівник має бути не співавтором студентської наукової праці, який є дотичним до започаткування та реалізації кожного елементу цієї роботи, а консультантом та координатором. До обов'язків наукового керівника входить:

- допомога у визначенні теми і розробці плану роботи;

- допомога у виборі методики дослідження, підборі джерел літератури і фактичного матеріалу;

- проведення систематичних консультацій із студентом з проблематики роботи;

- контроль за ходом виконання роботи відповідно до встановленого плану і проміжна атестація студента;

- перевірка роботи по частинах і (або) в цілому, підготовка письмового відгуку із зауваженнями про недоліки роботи;

- проведення захисту та оцінювання.

Перевірка роботи науковим керівником здійснюється тільки після реєстрації її на кафедрі. Перевірена робота з відгуком повертається студентові для усунення зауважень і підготовки до захисту, або взагалі для переробки, виправлення або написання нової роботи, зокрема за новою темою. Студент зобов'язаний при написанні курсової роботи виконувати всі вказівки наукового керівника.

4. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ПОБУДОВИ, ВИКЛАДУ І ОФОРМЛЕННЯ РОБІТ

4.1. Побудова і виклад курсової роботи

Студентські курсові роботи повинні передбачати наступну структуру:

- титульний аркуш;
- зміст;
- вступ;
- основна частина;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки.

Кожен з цих елементів, а також розділи основної частини та додатки мають починатися з нової сторінки.

Загальний обсяг курсової роботи – 25-35 сторінок, не рахуючи додатків. Робота оцінюється як диференційовий залік і пишеться українською мовою.

Титульний аркуш є першою сторінкою і служить джерелом бібліографічної інформації, необхідної для обробки і пошуку документа. Він заповнюється відповідно до зразка за визначеними вищим навчальним закладом вимогами. Рекомендований зразок титульної сторінки наведено у **додатку В**.

Титульний аркуш містить назву навчального закладу, назву кафедри, тему курсової роботи, шифр і назву галузі знань та напряму підготовки, прізвище та ініціали автора, прізвище та ініціали керівника, його науковий ступінь та вчене звання, відомості щодо дати подання роботи на перевірку та рецензування, допуску курсової роботи до захисту, реєстраційний номер, календарний рік захисту.

Зміст курсової роботи розташовується безпосередньо після титульного аркуша.

Зміст наукової роботи визначається її темою і відображається у плані, розробленому за допомогою наукового керівника. План курсової роботи має бути складним і містити: вступну частину; три розділи, кожен з яких має містити не менш як два параграфи; висновки та пропозиції; список використаних джерел та додатки. Зміст – послідовно включає найменування всіх розділів та частин роботи із зазначенням номерів сторінок, з яких починається виклад кожного розділу, питання (підрозділу) і при необхідності підпитання (пункту) роботи, в тому числі: вступу, висновків, списку використаних джерел (бібліографії), додатків (**додаток Д**).

Головним завданням вступної частини (**вступу**) є обґрунтування актуальності і практичної значущості теми роботи, особливостей постановки і вирішення питань, стосовно конкретних умов досліджень. Крім того, в цій частині роботи слід чітко визначити мету, завдання, об'єкт, предмет дослідження, охарактеризувати рівень опрацювання теми у вітчизняній та зарубіжній літературі, виділити теоретичне і практичне значення роботи.

Актуальність – це або оновлення застарілих відомостей, або попередня розробка нового тура.

Мета і завдання дослідження. Тут формулюються мета роботи і завдання, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети.

Мета роботи – розрахунок графіка переміщення туристичної групи на автобусі (автівці) і розробка екскурсійної програми тура.

Завдання дослідження – це послідовні етапи роботи:

- вибір траси подорожі туди і назад;
- вивчення туристичних ресурсів вздовж вибраній трасі;
- вивчення стану автошляхів, розрахунок швидкостей і часу руху автобусу (автівки);
- прив'язка маршруту до пунктів життєзабезпечення;
- складання паспорта (картки) туристичного маршруту;
- розробка екскурсійної програми тура;
- оцінка вартості подорожі.

Об'єктом дослідження курсової роботи є заданий туристський маршрут.

Предмет дослідження – це частина об'єкта та сфера його діяльності, на яку спрямовано основну увагу дослідника. Предмет дослідження визначає тему курсової роботи. Предмет дослідження - техніко-економічні умови пересування і туристичні ресурси по маршруту.

Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне та часткове.

Методи дослідження як інструмент отримання фактичного матеріалу – важливий елемент курсової роботи. Перераховувати методи потрібно не відірвано від змісту роботи, а коротко та змістовно, визначаючи, що саме досліджувалося тим чи іншим методом. Це дасть змогу пересвідчитися в логічності та прийнятності вибору саме цих методів.

Методика дослідження – аналіз опублікованої довідкової, статистичної, літературної інформації про особливості автотрас і туристичні ресурси.

Наукова новизна дослідження – відсутня, оскільки це є виключно практична робота.

Практична значущість результатів дослідження – на основі отриманих даних можна провести (організувати) реальний тур.

Обсяг вступу не має перевищувати 2-3 сторінки.

Основна частина (загальним обсягом 20-25 сторінок) – це стрижень усієї курсової роботи, в ній глибоко та всебічно розкривається сутність обраної теми, її найважливіші питання та проблеми. Тут необхідно показати, як досліджувана проблема з позицій сучасності висвітлена в літературі, викласти сутність існуючих підходів до її вирішення, здійснити її критичний аналіз, провести порівняння та сформулювати власний погляд. У цій частині курсової роботи студент повинен продемонструвати свої знання з питань, що досліджувалися, уміння узагальнювати матеріали, послідовно їх викладати, робити висновки, обґрунтовувати свої пропозиції та рекомендації.

У першому розділі основної частини, який має суто теоретичний характер та, як правило, містить декілька підрозділів, викладаються теоретико-методичні (методологічні) аспекти дослідження. Решта розділів можуть носити діагностичний, пропозиційний характер, що залежить від обраного напрямку дослідження та проблематики курсової роботи. Теоретичні положення повинні виступати основою для аналізу, в наступних розділах курсової роботи, первинних матеріалів, статистичної інформації, дати можливість здійснити конкретні розрахунки. Окреслене теоретичне поле роботи та проведений аналіз дають змогу формулювати відповідні висновки і пропозиції.

У першому розділі дається характеристика траси маршруту.

Визначають початковий і кінцевий пункти подорожі, технічні характеристики транспортного засобу, склад групи, вид подорожі (у даному випадку – це культурно-пізнавальна поїздка).

З техніко-економічних характеристик автобуса (автівки) треба вказати марку, кількість місць, ціну, гарантійний пробіг (тис. км), вид палива (бензин або солярка), питому витрату палива (літрів на 100 км), ємність паливного бака (літрів), зарплату водія.

Малюється графічна карта-схема маршруту, на якій: позначають європейські номери і категорії автотрас, найважливіші населені пункти і відстані між ними, платні та безкоштовні ділянки траси.

Зрозуміло, що в дорозі до кінцевого пункту мають бути відносно тривалі зупинки з екскурсіями. Також повертатися додому тим же шляхом туристи навряд чи захочуть. Тобто, маршрут має бути кільцевим, а якщо лінійним – тоді з різними точками зупинок туди і назад.

У тексті (опису схеми) маршруту послідовно, по ділянках характеризуються:

- якість (категорія) автошляхів і ціна проїзду (чи добре по них їхати?)
- навколишній ландшафт (що можна спостерігати з вікна автобуса або автівки?)
- найцікавіші визначні пам'ятки і особливості території уздовж траси (що можна відвідати, де варто зупинитися?).

Тривалість тура визначається за умови 3-4 діб перебування в призначеному регіоні (країні) плюс час на дорогу туди і назад.

Обсяг першого розділу не має перевищувати 25-30% загального обсягу курсової роботи.

Для виконання другого розділу студент має зібрати інформаційні матеріали. Для цього використовується статистична та фінансова звітність, що подається суб'єктом господарювання до органів статистики України, дані підприємства щодо управлінського обліку, які не складають предмет комерційної таємниці, довідкові, інструктивні та інші матеріали, якими користуються в своїй роботі планово-економічна, фінансова і кадрова служби підприємства.

Забезпечуючи логічну послідовність дослідження, *другий розділ* має стати перехідним до наступного, тобто третього і поєднати набуті теоретичні

знання та вміння використовувати обрані методи та певний методичний інструментарій. Саме в цьому розділі здійснюється аналіз результатів діяльності підприємства в контексті обраної теми наукової роботи. Коло аналітичних показників, період аналізу, його методи, форми погоджуються з науковим керівником.

Усі аналітичні розрахунки, таблиці, графіки, діаграми, як результат проведеного аналізу, мають супроводжуватися обґрунтуваннями та детальними поясненнями, оцінкою та висновками, які дозволяють визначити сутність процесів, що мають місце та спостерігаються у підприємстві, їх особливості, тенденції. Виявити сильні і слабкі сторони виробничо-господарської діяльності підприємства, можливості, загрози, управлінські проблеми щодо невикористаних резервів.

У 2 розділі на основі даних з 1-го розділу складаються графік пересування по маршруту (розрахунок часу) і програма екскурсійних заходів для туристичної групи.

Графік руху автобуса складається у формі таблиці, виходячи з розрахункової швидкості руху.

Наприклад:

Таблиця 1

Графік руху по маршруту _____

№ п/п зуп.	Час год., хв.	Місце і мета зупинки	Тривалість зупинки, год., хв.	Швидкість руху, км/год	Відстань, км	Витрати палива, л
День 1						
1						
2						
...						
...						
День 2						
8						
9						
...						

Місця і тривалість зупинки автобуса (автівки) вибирають з урахуванням наступних умов:

1. Ємкість паливного бака та необхідність дозаправки паливом.

Швидкість подачі палива на АЗС звичайно 40-50 л/хв. Але при цьому пасажери повинні вийти з автобуса, що використовується для відвідин туалету і займає не менше 15-20 хвилин.

2. Після 4,5 годин управління автобусом (включаючи зупинки) водій зобов'язаний зробити перерву не менше, чим на 45 хвилин. Цю перерву прагнуть приурочити до обіду або до зупинки на нічліг.

3. Годування великої групи займає не менше 1 години часу.

4. Вантаження-вивантаження пасажирів з речами займає не менше 20-30 хвилин, що враховується при зупинках на нічліг (витрачається у середньому по 1 хвилині на кожного туриста).

5. У Європі максимальний час руху автобуса за добу – не більше 8 годин, включаючи зупинки, але без урахування часу на обід (тобто 4,5+3,5 години, або 4,0+4,0 години і тому подібне).

6. Під час руху автобуса другий водій спати не має права, зобов'язаний сидіти попереду і спостерігати за трасою і салоном. Як виїзд, так і продовження поїздки з одним водієм заборонено.

7. У поїздках на великі відстані планується не більше 2-3 нічних переїздів, коли пасажирів сплять сидячи в кріслах.

У **програму тура**, яка є також основною інформацією для туристів, по днях подорожі записуються переїзди (від ... до ...) і заходи (екскурсії, обіди, ночівлі, вільний час і так далі), з розбиттям за часом (додаток Е).

Складається опис екскурсій, найцікавіших об'єктів огляду, визначних пам'яток, дій групи. Вказується орієнтовна вартість послуг, що надаються.

Екскурсії по трасі суміщають з графіком руху автобуса, відводячи на них по половині дня (між сніданком і обідом, або між обідом і вечерею). Решта часу дня – це 8 годин їзди.

У регіоні (країні) призначення проводять 3-4 доби і відвідують з екскурсіями не менше 3-4 міст цього регіону (країни).

Програму тура зручно оформляти також у вигляді таблиці.

Наприклад:

Таблиця 2

Програма тура до _____

Час	Заходи	Вартість євро/особу
...	...	
<i>День третій</i>		
9.00-9.30	Сніданок в готелі «Імперія»	3 євро
9.45-13.00	Переїзд до _____, перетин кордону (250 км)	
13.00-14.00	Обід р ресторані «Олімп»	10 євро
14.00-17.00	Оглядова екскурсія по центру міста _____ і вільний час	4 євро
17.15-22.00	Переїзд до _____ (350 км)	
22.00	Поселення в готель «Версаль», вечеря, нічліг	100 євро
<i>День четвертий</i>		
...		
і так далі		

Обсяг другого розділу може становити до 30-35% загального обсягу курсової роботи.

Підготовка третього розділу роботи є найбільш складним і відповідальним етапом роботи. Цей розділ готується на основі теоретичних положень, методичних підходів та інструментарію викладених у першому розділі курсової роботи та аналітичного матеріалу досліджень другого розділу.

У 3 розділі спочатку наводять *перелік необхідних документів* для реалізації програми тура і суб'єктів, з якими ці документи треба оформити. Звичайно цей список включає шенгенські візи для туристів, паспорт (картку) транспортного туристського маршруту, програму тура, договір оренди автобуса, картки міжнародного автомобільного та медичного страхування, договори на надання послуг готельних і харчування, договори на туристичне обслуговування, тощо.

Також доцільно скласти цей список у формі таблиці.
Наприклад:

Таблиця 3

Оформлення документів для поїздки до _____

№ п/п	Назви документів	Суб'єкти договорів	Ціна на 1 туриста	Сума грн/євро
1	Візи для туристів	Консульство Польщі		
2	Договір оренди автобуса	АТП № 2, м. Львів		
3	Договір на міжнародне автомобільне страхування КАСКО	Страхова компанія «Надія», м. Львів		
<i>Договори на бронювання готелів</i>				
4		Мотель «Принцеса» - с. Бучач, Україна		
5		Готель «Познанський» - м. Познань, Польща		
...		...		
<i>Договори на бронювання (замовлення) ресторанів</i>				
18		Ресторан «Кайзерхоф» - м. Ганновер, Німеччина		
...		...		
<i>Договори (заявки) на екскурсійне обслуговування</i>				
25		Гід Петрова –Хансен-м. Гамбург		
...		...		

Потім складається **калькуляція вартості подорожі** – розрахунок сукупних витрат на проведення подорожі: на укладення договорів, оформлення віз, на транспорт, харчування, проживання, екскурсії, тощо. Калькуляцію також оформлюють як таблицю.

Наприклад:

Таблиця 4

Калькуляція собівартості тура _____

№	Стаття	Одиниця вимірювання	Питома вартість	Сума
	а) оформлення документів, договорів			
1	...			
2	...			
	б) транспорт			
1	Оренда автобуса			
2	Зарплата водіям (якщо вона не входить в вартість оренди)			
3	Амортизація автобуса (автівки) (якщо вона не входить в вартість оренди)			
4	Паливо			
5	Дорожній збір (оплата проїзду)			
6	Платні стоянки			
...	...			
	в) Готельні послуги			
...	...			
	г) Послуги харчування			
...	...			
	д) Екскурсійні послуги			
...	...			
	Е) Додаткові (інші) витрати			
...	...			
	Разом витрати	...	...	...

Обсяг третього розділу повинен становити до 35% загального обсягу курсової роботи.

Загальною вимогою до курсової роботи є те, що кожен розділ має завершуватись коротким висновком (3-4 речення, що відображають основні результати дослідження викладені у відповідному розділі). Неприпустимим є завершувати роботу графічним матеріалом (таблицею, рисунком, схемою тощо).

Висновки являють собою стисле викладення підсумків і результатів проведеного дослідження. Саме тут коротко наводяться найбільш важливі

теоретичні положення, які містять формулювання проблеми, оцінка результатів дослідження з точки зору відповідності меті курсової роботи та поставленим у вступі завданням. Пропозиції щодо удосконалення процесу менеджменту на підприємстві, згідно з обраною темою роботи, мають бути підтверджені чіткими, відповідними результатами розрахунків. Обсяг висновків і пропозицій не повинен перевищувати 2-3 сторінки.

Список використаних джерел формується в алфавітному порядку або в послідовності їх використання. Він повинен містити від 20 до 40 найменувань.

Додатки до курсової роботи мають містити інформаційні матеріали, що становлять базу аналітичних досліджень (наприклад фінансова звітність підприємства за 3 роки) згідно з обраною темою, і розміщуються в кінці курсової роботи.

Крім того, у додатки доцільно включати допоміжний матеріал, потрібний для повноти сприяння науковій роботі:

- проміжні математичні доведення, формули, розрахунки;
- таблиці допоміжних цифрових даних;
- інструкції, методики, опис алгоритмів і програм вирішення задач за допомогою комп'ютерних програм, що розроблені в процесі виконання наукової роботи;
- ілюстративний матеріал допоміжного характеру.

4.2. Вимоги до оформлення курсових робіт

Загальні вимоги. Курсова робота виконується на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210х297 мм). У друкованому варіанті текст розташовується через півтора міжрядкових інтервали до тридцяти рядків на сторінці з висотою шрифту в 14 пт, тип шрифту Times New Roman. Допускається розміщувати таблиці та інші ілюстративні матеріали на аркушах формату А3 (297х420 мм) (не більше 40 рядків на сторінку).

Текст курсової роботи необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: ліве – 20-25 мм, праве – 10 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм. Абзацний відступ має складати 1,25 см, вирівнювання основного тексту – по ширині.

Оптимальний обсяг для курсової роботи становить 25-35 друкованих сторінок. Рекомендовані орієнтири не поширюються на список використаних джерел та додатки. Допускається відхилення від зазначених орієнтирів у межах 10 відсотків. Якщо обсяг курсової роботи перевищує вказані межі, науковий керівник може зазначити це як недолік. Якщо обсяг курсової роботи менший 40 сторінок, така робота, як правило, не допускається до захисту.

Стиль викладення матеріалу – науковий, чіткий, без орфографічних і синтаксичних помилок, послідовність – логічна. Пряме переписування у роботі матеріалів із літературних джерел є неприпустимим. У ході виконання

роботи також слід звернути увагу на лексику, фразеологію, морфологію, синтаксис, орфографію і пунктуацію.

Під час оформлення курсової роботи необхідно дотримуватися рівномірної щільності, контрастності та чіткості зображення впродовж усього документу. Прізвища, назви підприємств, установ, організацій у курсовій роботі наводяться мовою оригіналу. Скорочення слів і словосполучень виконуються відповідно до чинних стандартів з бібліотечної та видавничої справи.

Друкарські помилки, описки і графічні неточності, які виявилися під час написання курсової роботи, можна виправляти з допомогою коректора. Проте при цьому слід враховувати, що на одній сторінці допускається наявність не більше двох виправлень.

Роздруковані на принтері програмні документи мають відповідати формату А4, включатися до загальної нумерації сторінок курсової роботи і розміщуватися, як правило, у додатках.

Текст основної частини роботи поділяється на розділи, підрозділи та пункти згідно із планом.

Заголовки структурних частин курсової роботи: «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкуються великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів – маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапка в кінці заголовка не ставиться.

Відстань між заголовком (за винятком заголовка підрозділу) та текстом має дорівнювати 2-3 інтервалам в основному тексті.

Абзацний відступ має бути однаковим впродовж усього тексту (1,25 см).

Кожну структурну частину курсової роботи (зміст, вступ, розділ, висновки, список використаних джерел, додатки) слід починати з нової сторінки. Матеріали підрозділів, в межах розділів, слідує один за одним через 2 інтервали.

Вступ завершується стандартною фразою: «Робота складається з вступу, N розділів, висновків; містить N сторінок тексту, N рисунків, N таблиць, N додатків. Список джерел включає N найменувань літератури, N електронних публікацій.»

Нумерація.

Розділи курсової роботи можуть поділятися на підрозділи (нумерація складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, відокремлених крапкою), пункти (нумерація – з номера розділу, порядкового номера підрозділу і порядкового номера пункту, відокремлених крапкою). В кінці номера підрозділу ставиться крапка: наприклад, «1.4.» (четвертий підрозділ першого розділу). Потім, у тому ж рядку, йде заголовок підрозділу.

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, рисунків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №.

Першою сторінкою курсової роботи є титульний аркуш, який включається до загальної нумерації сторінок і на якому номер сторінки не

ставиться. На наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Такі структурні частини курсової роботи, як ЗМІСТ, ВСТУП, ВИСНОВКИ та ПРОПОЗИЦІЇ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ не мають порядкового номера. Номер розділу ставиться після слова «РОЗДІЛ».

Ілюстрації. Зміст ілюстрацій має доповнювати текст роботи, поглиблювати розкриття суті явища, наочно ілюструвати думки автора, і тому в тексті на кожную з них повинно бути посилання з коментарем. Ілюстрації (фотографії, креслення, рисунки, схеми, графіки, карти тощо) і таблиці слід подавати в роботі безпосередньо після тексту, де їх згадано вперше або на наступній сторінці. Якщо вони містяться на окремих сторінках роботи, їх включають до загальної нумерації сторінок. Ілюстративні або табличні матеріали, розміри яких є понад формат А4, враховують як одну сторінку і розміщують у відповідних місцях після згадування в тексті або в у додатках. На всі ілюстрації мають бути посилання в тексті.

Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій у додатках. Номер ілюстрації має складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка: наприклад, «Рис. 1.2.» (другий рисунок першою розділу). Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщуються послідовно під ілюстрацією. Назву рисунку виділяють жирним шрифтом і друкують симетрично до тексту. Якщо в розділі курсової роботи подано одну ілюстрацію, то її нумерують за загальними правилами. Після кожної ілюстрації та таблиці має бути зазначено джерело, звідки взято інформацію.

Таблиці. Таблиці нумерують послідовно (за винятком тих, що розміщені в додатках) у межах розділу. У правому верхньому куті розміщують напис «Таблиця» із зазначенням її номера, який складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка: наприклад, «Таблиця 2.3.» (третя таблиця другого розділу). Нижче вказується назва таблиці, яку розміщують над таблицею і друкують симетрично до тексту. Назву і слово «Таблиця» починають з великої літери. Назву виділяють жирним шрифтом.

За логікою побудови таблиці її логічний суб'єкт, або підмет (позначення тих предметів, які в ній характеризуються), розміщують у боковику, головці, чи в них обох, а не у прографці; логічний предикат або присудок таблиці (тобто дані, якими характеризується підмет) – у прографці, а не в головці чи боковику. Кожен заголовок над графою стосується всіх даних цієї графи, кожен заголовок рядка в боковику – всіх даних цього рядка.

Заголовок кожної графи в головці таблиці має бути по можливості коротким. Слід уникати повторів тематичного заголовка в заголовках граф, одиниці виміру зазначати у тематичному заголовку, виносити до узагальнюючих заголовків слова, що повторюються.

Приклад побудови таблиці

Таблиця (номер) _

Головка таблиці	Назва таблиці				Заголовки граф
	Рядки				
					Підзаголовки граф
	Боковик (заголовки рядків)		Графи (колонки)		

Боковик, як і головка, потребує лаконічності. Повторювані слова тут також виносять у об'єднувальні рубрики; загальні для всіх заголовків боковика слова розміщують у заголовку над ним.

У прографці повторювані елементи, які мають відношення до всієї таблиці, виносять у тематичний заголовок або в заголовок граfi; однорідні числові дані розміщують так, щоб їх класи збігалися; неоднорідні – посередині граfi; лапки використовують тільки замість однакових слів, які стоять одне під одним.

Заголовки граф повинні починатися з великих літер, підзаголовки – з маленьких, якщо вони складають одне речення із заголовком, і з великих, якщо вони є самостійними. Висота рядків повинна бути не меншою 8 мм.

У разі перенесення таблиці на іншу сторінку над подальшими частинами пишеться слово «продовження» з відповідним номером таблиці: наприклад, «Продовження табл. 2.3».

Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті таким чином, щоб її можна було читати без повороту тексту або з поворотом за годинниковою стрілкою. Якщо розмір таблиць складає 2 повних аркуші або більше, така таблиця, як правило, переноситься у додатки. У таблицях слід обов'язково зазначати одиницю виміру. Якщо всі одиниці виміру є однакові для всіх показників таблиці, вони наводяться у заголовку. Одиниці виміру мають вказуватися у відповідності до стандартів. Числові величини у таблиці повинні мати однакову кількість десяткових знаків. Заголовки колонок таблиць починаються з великої літери. Розділ або підрозділ не може завершуватися таблицею, після неї обов'язково має бути текст.

Формули. Формули в курсовій роботі нумеруються в межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Нумери формул пишуть біля правого

поля сторінки на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: «(3.1)» (перша формула третього розділу).

Пояснення значень символів, числових коефіцієнтів у формулах треба подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони дані в формулі, і кожне – з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки.

Рівняння і формули треба виділяти з тексту вільними рядками. Вище і нижче кожної формули потрібно залишати не менш як один вільний рядок. Якщо рівняння не вміщується в один рядок, його слід перенести після знака рівності (=) або після знаків плюс (+), мінус (-), множення (*) і ділення (÷).

Загальні правила цитування та посилання на використані літературні джерела. При написанні курсової роботи студент повинен посилатися на джерела, матеріали яких наводяться у тексті роботи. Такі посилання дають змогу відшукати документи для детального ознайомлення з їх змістом, перевірити достовірність відомостей про цитування документа, дають необхідну інформацію щодо нього. Посилатися слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли наявний у них матеріал, не включений до останнього видання.

Посилання в тексті курсової роботи на джерела інформації слід зазначити порядковим номером посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад: «... у працях [1-9] ...». Якщо використовують відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на які є посилання в курсовій роботі. Виходячи із зазначеного, посилання має складатися з двох цифр: перша – відповідає номеру джерела у списку, друга – номеру сторінки джерела, з якої запозичується інформація. Між цифрами ставиться кома та літера «с» з крапкою, наприклад [5, С. 20]. Написання при посиланнях лише одного номера джерела у списку, без вказівки сторінки, вважається некоректним, так як набагато ускладнює повторне звертання до джерела як самого автора, так і тих, хто ознайомлюється з роботою, та бажали б текстове запозичення прочитати в повному обсязі.

Посилання на ілюстрації до наукової роботи оформлюють порядковим номером ілюстрації: наприклад, «рис. 2.3»; на формули – порядковим номером формули: наприклад, «у формулі (3.1)». Посилання у тексті на таблиці пишуть скорочено: наприклад, «у табл. 1.2». У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вживати скорочене слово «дивись»: наприклад, «див. табл. 1.2».

Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору слід наводити *цитати*. Науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, закладений автором.

Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз «так званий»;

б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, на кінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;

в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;

г) при непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів, і давати відповідні посилання на джерело;

д) якщо необхідно виявити ставлення автора наукової роботи до окремих слів або думок з цитованого тексту, то після них у круглих дужках ставлять знак оклику або знак питання;

е) якщо автор наукової роботи, наводячи цитату, виділяє в ній деякі слова, робиться спеціальне застереження, тобто після тексту, який пояснює виділення, ставиться крапка, потім дефіс і вказуються ініціали автора курсової роботи, а весь текст застереження вміщується у круглі дужки. Варіантами таких застережень є: (курсив наш. – М.Х.), (підкреслено мною. – М.Х.), (розбивка моя. – М.Х.).

Оформлення списку використаних джерел. Список використаних джерел – елемент бібліографічного апарату, котрий містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків.

Бібліографічний опис складають безпосередньо за друкованим твором або виписують з каталогів і бібліографічних покажчиків повністю без пропусків будь-яких елементів, скорочення назв і т.ін. Завдяки цьому можна уникнути повторних перевірок, вставок пропущених відомостей.

Джерела можна розміщувати одним із таких способів: у порядку появи посилань у тексті (найбільш зручний для користування і рекомендований при написанні наукових праць), в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків, у хронологічному порядку.

Відомості про джерела, включені до списку, необхідно давати відповідно до вимог державного стандарту з обов'язковим наведенням назв праць **(додаток Є)**.

Додатки. Додатки оформляють як продовження наукової роботи на наступних її сторінках, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті роботи.

Додатки до курсової роботи повинні містити інформаційні матеріали, що становлять базу аналітичних досліджень згідно з вибраною темою. Крім

того, у додатки доцільно включати допоміжний матеріал, потрібний для повноти сприймання курсової роботи:

- фактичні документи підприємства;
- протоколи, акти;
- великі за обсягом розрахункові таблиці;
- рекламні матеріали;
- формули, розрахунки;
- таблиці допоміжних цифрових даних;
- інструкції, методики, опис алгоритмів, розроблених у процесі виконання роботи;
- ілюстрації допоміжного характеру.

Кожний додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток __» і велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ї, наприклад, додаток А, додаток Б і т.д. Один додаток позначається як додаток А.

Текст кожного додатка за необхідності може бути поділений на розділи й підрозділи, які нумерують у межах кожного додатка. У такому випадку перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку, наприклад, А.2 – другий розділ додатка А; В.3.1 – перший підрозділ третього розділу додатка В.

Ілюстрації, таблиці і формули, які розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: рис. Д.1.2 – другий рисунок першого розділу додатка Д); формула (А. 1) – перша формула додатка А.

Якщо у курсовій роботі як додаток використовується документ, що має самостійне значення і оформляється згідно з вимогами до документів даного виду, його копію вміщують в курсовій роботі без змін в оригіналі. Перед копією вміщується аркуш паперу, на якому посередині друкують слово «Додаток __» і його назву, праворуч у верхньому куті проставляється порядковий номер сторінки. Сторінки копії документа нумеруються, продовжуючи наскрізну нумерацію.

Наприкінці курсової роботи після списку використаних джерел (або додатків) підшивається чистий аркуш, на якому науковий керівник після перевірки роботи пише відзив.

Остаточна оформлена курсова робота підписується студентом на титульному листі та у зброшурованому виді здається на кафедру аграрного консалтингу і туризму для рецензування та прийняття науковим керівником рішення щодо можливості допуску роботи до захисту. Разом з текстом здається електронна копія роботи на електронному носії у форматі Word з типовим ім'ям файлу «**прізвище 2018.doc**» латинськими літерами.

5. РЕЦЕНЗУВАННЯ І ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Виконана курсова робота у встановлений термін здається студентом на кафедру аграрного консалтингу і туризму. Після реєстрації методистами кафедри курсова робота передається науковому керівникові для перевірки та рецензування. У відгуку керівник відмічає позитивні сторони та недоліки курсової роботи, робить висновок про можливість допуску роботи до захисту, робить відповідну відмітку «до захисту» чи, у разі різного роду невідповідностей - «на доопрацювання». Остаточна оцінка дається після захисту. Якщо робота має значні зауваження та недопущена до захисту, то вона повертається студенту і повинна бути ним перероблена у визначені строки згідно до зауважень, що містяться у рецензії і повторно представлена на кафедру.

Курсова робота не допускається до захисту, якщо:

- роботу подано на кафедру (на перевірку) для рецензування з порушенням термінів, установлених кафедрою (викладачем, який викладає дану дисципліну);
- роботу написано на тему, що не відповідає змісту дисципліни, не включена до переліку тем курсових робіт з даної дисципліни (за виключенням випадків попереднього обговорення та затвердження з викладачем теми, яка запропонована власне студентом), тема не включена до переліку та не погоджена з викладачем;
- структура і логіка побудови змісту (плану) роботи не відповідає вимогам та темі курсової роботи;
- курсова робота не носить самостійного характеру, списана з літературних джерел чи в інших авторів (має місце плагіат);
- основні питання не розкриті, викладені схематично без належних пояснень, фрагментарно;
- у тексті містяться помилки, науковий апарат оформлений неправильно, текст написаний недбало, порушено загальні правила та вимоги щодо оформлення структурних частин роботи (зміст, вступ, розділи, підрозділи, висновки, додатки), відсутні посилання на літературні джерела.

Таким чином, підготовка до захисту курсової роботи включає усунення помилок і недоліків, вивчення додаткових джерел, зазначених у рецензії, осмислення написаного в роботі, готовність пояснити будь-які приведені в роботі положення, розрахунки, висновки і пропозиції, а також відстояти та обґрунтувати власну точку зору.

До переробленої курсової роботи, зданої на повторну перевірку, обов'язково додається попередня рецензія. Всі доповнення і зміни до початкового варіанту курсової роботи додаються на листах паперу відповідного формату і розміщуються після додатків з відміткою параграфу, до якого вони належать.

Якщо науковий керівник дає позитивний відзив, курсова робота допускається до захисту у строки, встановлені кафедрою. Напередодні

захисту студент отримує свою курсову роботу, щоб ознайомитися з відзивом та своєчасно підготуватися до відповідей на зауваження, які у ньому містяться.

Захист курсової роботи відбувається згідно графіку у погоджений з комісією та студентами час. Отже, курсова робота оцінюється комісією, до складу якої входять викладач, який супроводжував викладання дисципліни «Організація туристичних подорожей», виступав науковим керівником та консультантом при написанні роботи, а також викладачі кафедри (не менше 2 осіб). При оцінюванні курсової роботи враховується її якість і зміст, глибина дослідження, змістовність доповіді студента, правильність відповідей на питання комісії, вміння обґрунтовувати та відстоювати власні погляди, оформлення роботи.

У ході захисту курсової роботи студенту необхідно показати належне володіння матеріалом по визначеній темі, уміння формувати та обґрунтовувати власну думку, відповідати на питання, орієнтуватися в змісті роботи, як у контексті загальної управлінської проблематики, так і часткових аспектів практичної діяльності досліджуваного та розробленого маршруту.

Оцінювання якості виконання і захисту студентами курсової роботи здійснюється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням її у 4-бальну національну шкалу.

Підсумкову оцінку визначає комісія, яка забезпечує процедуру захисту курсових робіт. Об'єктами оцінювання є три складові (аспекти): зміст, оформлення та відповіді студента в період захисту курсової роботи (табл. 5).

Таблиця 5

Розподіл бальної оцінки за виконання курсової роботи

Базові аспекти оцінювання	Максимальна кількість балів, яку може одержати студент
Розкриття змісту курсової роботи	50
Оформлення курсової роботи	10
Захист курсової роботи (відповіді на запитання)	40

Критерії оцінювання змісту курсової роботи (0-50 балів):

- ступінь розкриття теоретичних аспектів проблеми, вибраної для дослідження;
- наявність практичного висвітлення досліджуваної проблематики;
- логічний взаємозв'язок теоретичного матеріалу;
- наочність та якість ілюстративного матеріалу;
- дослідження вітчизняних та зарубіжних інформаційних джерел (обширність огляду літератури);
- рівень теоретичного та практичного розуміння і обґрунтування запропонованих рішень;
- ступінь самостійності проведеного дослідження;

- відповідність побудови роботи поставленим цілям і завданням.

Критерії оцінювання оформлення курсової роботи (0-10 балів):

- відповідність обсягу та оформлення роботи встановленим вимогам;

- наявність у додатках до роботи самостійно складених та систематизованих документів;

- посилання на використану літературу і нормативні документи.

Критерії оцінювання захисту курсової роботи (0-40 балів):

- вміння чітко, зрозуміло та стисло викладати основні засади проведеного дослідження;

- повнота, глибина, обґрунтованість відповідей на запитання членів комісії за змістом роботи;

- ґрунтовність висновків і рекомендацій щодо практичного використання результатів дослідження.

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання у 4-бальну та шкалу ECTS здійснюється у порядку, наведеному у табл. 6:

Таблиця 6

Шкала оцінювання: національна та згідно бальної оцінки ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно – потрібно переробити роботу відповідно до певних зауважень
0-34	F	незадовільно – потрібно підготувати темою

Оцінку «відмінно» одержують роботи, у яких містяться елементи наукової творчості, сформовано самостійні висновки, мають місце пропозиції практичного характеру, дається аргументована критика, детальний аналіз та оцінка фактичного матеріалу на основі глибоких знань літературних джерел по обраній темі. Курсова роботи відповідає встановленим вимогам щодо оформлення та вчасності подання на рецензування.

Оцінка «добре» ставиться в тому випадку, коли в роботі, виконаній на достатньому теоретичному рівні, повно і всебічно висвітлюються питання теми, але немає належного ступеня творчості.

Оцінку «задовільно» заслуговують роботи, у яких правильно висвітлені основні питання теми, але немає логічно чіткого їхнього викладу, містяться окремі помилки стосовно оформлення.

Оцінку «незадовільно» за виконану курсову роботу студент одержує у випадку, коли не може відповісти на зауваження рецензента, не володіє матеріалом по темі роботи, не в змозі дати пояснення висновкам і теоретичним положенням даної проблеми. У цьому випадку студент повторно проходить процедуру захисту.

Захист і оцінка курсової роботи – це підведення підсумків самостійної творчої наукової роботи студента й одержання допуску до іспиту з дисципліни «організація туристичних подорожей».

Курсова робота, після її захисту, студенту не повертається, а зберігається на кафедрі аграрного консалтингу і туризму не менше року.

При більш глибокому теоретичному і практичному дослідженні обраної теми, курсова робота, як уже зазначалося раніше, може становити основу для написання бакалаврської та магістерської роботи.

Додаток А

Т Е М И

курсів робіт з дисципліни “Організація туристичних подорожей” на тему «Організація автобусного (автомобільного) тура з Києва до зарубіжної країни»

1. Австрія
2. Бельгія
3. Болгарія
4. Боснія
5. Угорщина
6. Греція
7. Данія
8. Латвія
9. Литва
10. Нідерланди
11. Норвегія
12. Португалія (центральна і південна)
13. Сербія і Чорногорія
14. Словаччина
15. Словенія
16. Фінляндія
17. Хорватія
18. Чехія
19. Швейцарія
20. Швеція
21. Естонія

Франція:

22. Північно-Східна Франція (Ельзас-Лотарінгія)
23. Північно-Західна Франція (Нормандія)
24. Центральна Франція (Іль-де-Франс, Луара)
25. Північна Франція (Шампань-Пікардія-Фландрія)
26. Західна Франція (Бретань-Долина Луари)
27. Південно-Західна Франція (Гасконь)
28. Центрально-Східна Франція (Рона-Альпи)
29. Південна Франція (Лангедок-Прованс)
30. Центрально-Західна Франція (Пуату-Шаранта-Лімузен-Овернь)
31. Східна Франція (Бургундія-Франш-Конте)

Іспанія:

32. Галісія та Північна Португалія
33. Північна Іспанія (Наварра, Кантабрія, Басконія, Ла-Ріоха)
34. Центрально-Північна Іспанія (Кастілія-Леон і Астурія)
35. Північна Іспанія (Андалузія)

36. Центрально-Південна Іспанія (Кастілія-ла-Манча, Естремадура)
37. Східна Іспанія (Валенсія і Мурсія)
38. Північно-Східна (Каталонія і Арагон)

Німеччина:

39. Північно-Західна Німеччина (Нижня Саксонія)
40. Північно-Східна Німеччина (Шлезвіг_Мекленбург-Померанія)
41. Центр Східної Німеччини (Бранденбург-Саксонія-Анхальт)
42. Південь Східної Німеччини (Верхня Саксонія-Тюрінгія)
43. Гессен-Рейнланд-Пфальц (Франконія)
44. Північно-Східна Німеччина (Баварія)
45. Південно-Західна Німеччина (Баден-Вюртемберг, Саар)
46. Західна Німеччина (Рейн-Вестфалія)

Італія:

47. Північно-Східна Італія (Венето, Фриуль, Трентіно-Альто-Адідже)
48. Північно-Західна Італія (Ломбардія, Пьемонт, Лігурія)
49. Північно-Центральна (Емілія-Романья, Тоскана)
50. Центральна Італія (Лацио, Абруццо, Умбрія, Марке)
51. Південна Італія (Апулія, Базіліката, Калабрія, Кампанія, Молізе)

Румунія:

52. Молдова і Східна Румунія
53. Південна Румунія (Добруджа-Валахія)
54. Центральна Румунія (Трансільванія)

Польща:

55. Північно-Західна Польща (Помор'я, Вармія)
56. Південно-Західна Польща (Силезія)
57. Південно-Східна Польща (Краків, Сандомір, Жешув, Люблін)
58. Велика Польща (Лодзь, Познань, Любуш)
59. Центральна Польща (Мазовія, Куявія, Підлісся)
60. Македонія і Албанія

Туреччина:

61. Південно-Західна Туреччина
62. Східна Туреччина
63. Північно-Західна Туреччина
64. Центральна Туреччина
65. Північно-Східна Туреччина
66. Грузія
67. Вірменія
68. Азербайджан
69. Східна Білорусь
70. Західна Білорусь

Додаток Б

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ з дисципліни “Організація туристичних подорожей”

1. Бабарицька В., Малиновська О. Менеджмент туризму. Туроперейтинг. – К., Альтерпрес, 2004. – 285 с.
2. Бабарицька В., Короткова А., Малиновська О. Екскурсоведство і музеєзнавство. Київ., Альтерпрес., 2007. - 464 с.
3. Забалдіна Ю.Б. Маркетинг туристичного підприємства. Київ, 2002. - 196 с.
4. Килимистий С.М. Анімація в туризмі. Київ., ФПУ., 2007. - 188 с.
5. Кифяк В.Ф. Організація туристичної діяльності в Україні. - Чернівці: Книги - ХХІ, 2003. – 300 с.
6. Кифяк В.Ф. Організація туризму. Чернівці., Книги - ХХІ., 2008. - 344 с.
7. Ліцензійні умови проведення туроператорської і турагентської діяльності. Законодавство.. ., 2007. - 48 с.
8. Любіцева О.О. Методика розробки турів: Навч посібник. – К.: Альтерпрес, 2008. – 300 с.
9. Мальська М.П. Міжнародний туризм: сфера послуг : підручник / М.П. Мальська, Н.В. Антонюк, Н.М. Ганич. - К. : Знання, 2008. – 661 с
10. Мальська М.П., Бордун О. Планування діяльності туристичних підприємств. - Київ., Знання., 2005. - 241 с.
11. Мальська М.П., Худо В. Менеджмент туризму. Вступ до спеціальності. Львів., Видавничий центр ЛНУ ім. І.Франка., 2002. - 314 с.
12. Мальська М.П., Худо В.В. Туристичний бізнес: теорія і практика. Київ., ЦНЛ., 2007. - 424 с.
13. Мальська М.П., Худо В.В., Цибух В.І. Основи туристичного бізнесу: Начальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 272 с.
14. Машина Н.І. Страхування для туристичних підприємств. Київ., ЦНЛ., 2006. - 368 с.
15. Михайличенко Г.І. Практика організації туристичних подорожей.- Київ., КНТЕУ., 2003. - 156 с.
16. Мунін Г.Б. та ін. Маркетинг туризму. Київ., Європейський університет., 2006. - 427 с.
17. Організація дозвілля в туристичній індустрії. Київ., КНТЕУ., 2006. - 40 с.
18. Правове регулювання туристичної діяльності в Україні : Збірник нормативно-правових актів. Київ., Юрінком, інтер., 2002. - 640 с.
19. Путенцейло П.Р. Економіка і організація туристично - готельного підприємництва. Київ., ЦНЛ., 2007. - 344 с.
20. Рутинський М.Й., Зінько Ю.В. Сільський туризм. Київ., Знання., 2006. - 271 с.
21. Сокол Т.Г. Основи туристичної діяльності. Київ., Грамота., 2006. - 264 с.
22. Туристична діяльність. Нормативна база. / Роїна О.М. – К.: КНТ, 2005. –

448 с.

23. Уніфіковані технології готельних послуг: Навч. посібник / За ред. проф. В.К. Федорченка; Л.Г. Лук'янова, Т.Т. Дорошенко, І.М. Мініч. – К.: Вища шк., 2001. – 237 с.
24. Фастовець О.О. Організація транспортних подорожей і перевезень туристів. – Київ, 2007 – 233 с.
25. Холловей Дж. К., Тейлор Н. Туристический бизнес. – К. : Знання, 2007. - 798 с.
26. Чорненька Н.В. Організація туристичної індустрії: Навч. посібник. – К.: Атака, 2006. – 264 с.
27. Школа І.М. Менеджмент туристичної індустрії. Чернівці., Книги - XXI., 2003. - 596 с.
28. Закон України «Про туризм» від 15.09.1995 р. № 324/95-ВР.
29. Закон України „ Про внесення змін до закону України „Про туризм” від 18.11.2003 р. №1282-IV.
30. Закон України „Про державний кордон України” від 3 квітня 2003 р. N 662-IV.
31. Закон України „Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України” від 3 червня 2004 р. N 1742-IV.
32. ДЕРЖАВНА ПРОГРАМА розвитку туризму на 2002 - 2010 роки, Затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2002 р. N 583.
33. ГОСТ 28681.1-95 "Туристско-экскурсионное обслуживание. Проектирование услуг";
34. ГОСТ 28681.2-95 "Туристско-экскурсионное обслуживание. Туристские услуги. Общие требования";
35. ГОСТ 28681.3-95 "Туристско-экскурсионное обслуживание. Требования
36. ДСТУ 4268:2003 "Послуги туристичні. Засоби розміщення. Загальні вимоги”.
37. ДСТУ 4269:2003 «Послуги туристичні. Класифікація готелів»
38. ДСТУ 4527–2006 "Послуги туристичні. Засоби розміщення. Терміни та визначення";
39. ДСТУ 4281:2004 «Заклади ресторанного господарства. Класифікація».
40. Правила користування готелями й аналогічними засобами розміщення та надання готельних послуг (затверджені наказом Держтурадміністрації від 16.03.2004 р. №19).
41. www.world-tourism.org
42. www.travel-web.com
43. www.hotels.net
44. www.tourism.gov.ua
45. www.travel.com.ua
46. www.city.adm.lviv.ua
47. <http://www.ukrferry-tour.com/>
48. <http://www.tartustour.com.ua/>
49. <http://ruta-cruise.com/>

Додаток В

Зразок титульного аркуша

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**Кафедра аграрного
консалтингу і туризму**

**КУРСОВА РОБОТА
з дисципліни «Організація туристичних подорожей»**

на тему: _____

Виконав: студент _____ курсу

Факультет _____

Спеціальність _____

(прізвище, ініціали студента)

Перевірив: науковий керівник _____

(науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ініціали)

**Дата здачі роботи
на перевірку та
рецензування** _____

Реєстраційний номер _____

Дата захисту _____

Оцінка _____

Київ – 2018

Додаток Д

Тема курсової роботи: «Організація автобусного тура з Києва в Польщу»

ВСТУП		стор.
Розділ 1	ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ	...
	ТУРИСТИЧНИХ ПОДОРОЖЕЙ.....	...
1.1.	Технологія створення туристичного продукту.....	...
1.2.	Формування асортименту туристичного продукту.....	...
Розділ 2	ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ	...
	ТУРИСТИЧНИХ ПОДОРОЖЕЙ.....	...
2.1.	Загальна характеристика країни відвідування.....	...
2.2.	Характеристика основних об'єктів туристського інтересу у відповідності з тематикою роботи.....	...
2.3.	Розробка автобусного маршруту з Києва в Польщу.....	...
Розділ 3	СКЛАДАННЯ ПАКЕТУ ПОСЛУГ, ФОРМУВАННЯ	...
	ПРОГРАМИ ПЕРЕБУВАННЯ ТА РОЗРАХУНОК	...
	ВАРТОСТІ ПОСЛУГ.....	...
3.1.	Складання пакету послуг, формування програми перебування та розрахунок вартості послуг.....	...
3.2.	Страховання туристів	...
Висновки.....		...
Список використаних джерел.....		...
Додатки		...

Або тема курсової роботи:
«Організація автобусного тура з Києва в Польщу»

Вступ	
Розділ 1. Характеристика країни як туристичної дестинації.....	
1.1. Загальні відомості про країну.....	
1.2. Туристичні ресурси країни.....	
1.3. Сучасний стан розвитку туризму в країні.....	
1.4. Особливості організації туристичних формальностей в країні.....	
Розділ 2. Організація туру (згідно обраного виду туризму) в країну-дестинацію	
2.1. Маршрут туру, загальна характеристика.....	
2.2. Найважливіші об'єкти відвідування.....	
2.3. Характеристика засобів розміщення.....	
2.4. Транспортне забезпечення туру.....	
2.5. Організація харчування туристів.....	
2.7. Інші послуги і товари.....	
2.8. Складання програми перебування.....	
Розділ 3. Розрахунок вартості туру.....	
3.1. Перелік необхідних документів для реалізації туру.....	
3.2. Калькуляція вартості подорожі.....	
3.3. Страхування туристів під час подорожі.....	
Висновки.....	
Список використаних джерел.....	
Додатки	

Додаток Е
Програма культурно-пізнавального туру зі Львова до Угорщини на 6 днів / 7 ночей

Дні	Програма туру
1 день	Львів. Зустріч кожного гостя представником фірми. 8:30 – Виїзд зі Львова, денний переїзд через Карпати. 14:00 – виїзд із Чопа. Проходження кордону. Заїзд у супермаркет Tesco, обмін валют. 19:00. Прибуття до м. Токай. Невелика прогулянка містом. 20:00 Дегустація токайських вин і вечеря національними угорськими стравами. Розміщення в готелі ***.
2 день	8:30 – Сніданок. 9:00 – Факультативна екскурсія. Відвідування унікального природного утворення: печерної купальні в Мішкольц-Тапольці, створеної у звичайних, вимитих за тисячоліття термальними водами печерах (8 у.о.). 12:30 – Виїзд на прогулянку «Перлина гір». Відвідини курорту Лілафюред. Факультативно – відвідини печери Анни та Св. Іштвана (2 у.е.). 16:00 – Приїзд до Будапешту. Розміщення в готелі ***. Вільний час. 20:00 – Факультативна екскурсія «Будапешт в ілюмінації» (12 у.о.).
3 день	8:30 – Сніданок. 9:00 – Оглядова екскурсія «Елегантний Пешт»: площа Героїв, проспект Андраші, базиліка Св. Іштвана, зведена в ранг «базиліка мінор». Факультативно відвідини парламенту (11 у.о.). 12:00 – Оглядова екскурсія «Королівська Буда»: собор Пресвятої Богородиці, тераси Рибачього бастиону, Королівський палац та панорама Дунаю. Трансфер до площі Героїв. Вільний час. 16:00 – Факультативні екскурсії: відвідини найдавнішого зоопарку Європи (8 у.о.) , луна-парку (6 у.о.) або термальних купалень «Сечені» (10 у.о.) 18:00 – Трансфер до готелю від площі Героїв. 20:00 – Святкова вечеря в угорській чадрі з фольклорною програмою (25 у.о.). 22:00 – Трансфер в готель. Ночівля.
4 день	8:00 – Сніданок. Вільний день. Факультативна екскурсія «Таємниці монахів» (30 у.о.): першопрестольний град угорських правителів, місто вітрів; Балатон: Тіханське абатство, пам'ятники королю Андрашу й королеві Анастасії. Вільний час на озері Балатон. 20:00 Повернення в Будапешт. Ночівля в готелі.
5 день	8:30 – Сніданок. Вільний день. 9:00 – Факультативна екскурсія «Закрут Дунаю» (20 у.о.): відвідини колишньої столиці Угорщини Вишеграду та середземноморського за своїм колоритом Сентендре. 14:00 – Факультативна екскурсія в найбільший у центральній Європі Тропікарію – Океанарію (6 у.о.) 17:00 – «Прощання з Будапештом». Оглядова екскурсія по вул. Ваци, що блискує вітрина- ми ексклюзивних магазинів і кафе; Дуна-Корзо – місце для неквапливого вечірнього про- менаду, звідки відкривається романтичних вид на Королівський палац і рибачький бастион. 20:00 – Трансфер у готель. Ночівля.
6 день	8:30 – Сніданок. Виселення з готелю. Відвідини кінного парку «Лазар». Переїзд до м. Егер. Оглядова екскурсія «Зірки Егера»: площа Добо, фортеця з панорамою міста, егерська базиліка з найбільшим у країні органом, мінарет XVII століття та палаци у стилі бароко і рококо на вулиці Лароша Кошшута. Вільний час. 18:00 – Факультативно: дегустація егерських вин у Долині Красунь і вечеря (7 у.о.). 20:00 – Виїзд на кордон.
7 день	Прибуття до Чопа до відправлення поїздів №14 і №16. Прибуття до Львова (уранці).

Додаток Є

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Статті: Один автор	Миронов Ю. Б. Державне регулювання процесу валідації методологій складання банківських рейтингів / Ю. Б. Миронов // Ефективність державного управління. – 2014. – № 39. – С. 231-238.
Два автори	Свидрук І.І. Методи та інструменти управління просуванням Інтернет-магазинів / І.І. Свидрук, Ю.Б. Миронов // Торгівля, комерція, підприємництво. – 2012. – Вип. 14. – С. 20-24.
П'ять і більше авторів	Регіональні особливості смертності населення України / Л.А. Чепелевська, Р.О. Моїсєєнко, Г.І. Баторшина [та ін.] // Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. – 2007. - № 1. – С. 25-29.
Стаття з книги	Базилевич В.Д. Бунге Микола Християнович / В.Д. Базилевич // Фінанси. Бюджет. Податки : національна та міжнародна термінологія : у 3 т. / Ін-т світ. Економіки і міжнар. Відносин НАН України, Держ. навч.-наук. Установа «Акад. фін. Упр.»; за ред. Т.І. Єфименко. – Київ, 2010. – Т. 1. – С. 89–97. Джонсон О.Дэвид Юм / Оливер Джонсон // Великие мыслители Запада: Главные идеи и сочинения более 100 выдающихся западных философов, естествоиспытателей и обществоведов, психологов, духовных писателей и богословов / под ред. Я. Мак-Грилла; пер. С англ. В. Федорина. – Москва : КРОН-ПРЕСС, 1999. – С. 380-386. – (Академия).
Статті з енциклопедії чи словника	Багалець Дмитрій Іванович // Большая энциклопедия: в 62 т. / гл. Ред. С.А. Кондратов. – Москва : ТЕРРА, 2006. – Т. 4. – С. 396. Вирський Д.С. Банки / Д.С. Вирський, В.О. Крот // Енциклопедія історії України / НАН України, Ін-т історії України; редкол.: В.А. Смолій (голова) [та ін.]. – Київ : Наук. Думка, 2005. – Т. 1. – С. 178-179.
Стаття з періодичного, продовжуваного видання	Грига В.Ю. Особливості інноваційного розвитку країн СНД / В.Ю. Грига // Проблеми науки. – 2012. – № 7. – С. 15–12. Коваленко Т.О. Специфіка наукової комунікації в українському і польському формалізмі / Коваленко Т.О. // Актуальні проблеми слов'янської філології. Серія: Лінгвістика і літературознавство. – 2012. – Вип. 26, ч. 3. – С. 352–360. Мартинюк І.В. Сучасні вимоги «перезавантаження» освітнього змісту підготовки економістів / І.В. Мартинюк, О.С. Радчук // Економіст / Київ. Нац. Екон. Ун-т ім. Вадима Гетьмана. – 2013. – Квітень-травень (№ 8-10). – С. 6. Семенов Г.А. Класифікація центрів фінансової відповідальності на підприємстві / Семенов Г.А. // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. – 2006. – № 5. – С. 276-278. Kachaner N. What you can learn from family business / Nicolas Kachaner, George Stalk, Alain Bloch // Harvard Business Review. – 2012. – № 11. – Р. 103–106.
Книги: Один автор	Трут О.О. Операційний менеджмент: підручник / О.О. Трут – К.: Академвидав, 2013. – 348 с.
Два автори	Йохна М.А. Менеджмент: підручник / М.А. Йохна, В.В. Стадник. – К.: Академвидав, 2010. – 472 с. Котлер Ф. Основы маркетинга. Профессиональное издание / Ф.

	Котлер, Г. Армстронг. – 12-е издание. – М.: Вильямс, 2009. – 1072 с.
Три автори	Свидрук І.І. Теорія організації : підручник / І.І. Свидрук, Ю.Б. Миронов, О.О. Кундицький. – Львів: Новий Світ-2000, 2013. – 175 с.
	Мескон М. Х. Основы менеджмента : учебник / М. Х. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоури. – 3-е изд. – М. : Дело, 2000. – 704 с.
	Акофф Р.Л. Идеализированное проектирование: как предотвратить завтрашний кризис сегодня. Создание будущего организации / Акофф Р.Л., Магидсон Д., Эддисон Г.Д.; пер. С англ. Ф.П. Тарасенко. – Днепропетровск: Баланс Бизнес Букс, 2007. – XLIII, 265 с.
Чотири автори	Управління рекреаційними територіями: монографія/ [О.М. Гаркуша, В.В. Горлачук, І.М. Песчанська, В.Г. В'юн]; Акад. екон. Наук України, Чорномор. Держ. ун-т ім. Петра Могили. – Миколаїв : Іліон, 2010. – 235 с. – С.109-115.
	Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва/ [Вітвіцький В.В., Кисляченко М.Ф., Лобастов І.В., Нечипорук А.А.]. – К.: НДІ «Укراгропромпродуктивність», 2006. – 106 с. – (Бібліотека спеціаліста АПК. Економічні нормативи).
	Механізація переробної галузі агропромислового комплексу: [підруч. Для учнів проф.-техн. Навч. Закл.]/ О.В. Гвоздев [та ін.]. – К.: Вища освіта, 2006. – 478 с. – (ПТО: Професійно-технічна освіта)
П'ять і більше авторів	Регулювання банківської інвестиційної діяльності в Україні: монографія/ [Г.І. Башнянин, І.М. Бриндзя, А.А. Сельський та ін.]. – Львів : Видавництво ЛКА, 2011. – 208 с.
	Психология менеджмента/ [Власов П.К [и др.]; под ред. Г.С. Никифорова. – [3-е изд.]. – Х. : Гуманитар. Центр, 2007. – 510 с.
	Формування здорового способу життя молоді: навч.-метод. Посіб. Для працівників соц. Служб для сім'ї, дітей та молоді / [Т.В. Бондар та [ін.]. – К. : Укр. Ін-т соц. Дослідж., 2005. – 115 с. – (Серія «Формування здорового способу життя молоді» : у 14 кн., кн. 13).
Без автора	Регуляторна політика та дозвільна система в бізнесі : довід. Підприємця / [упоряд. В. Веремчук та ін.; наук. Ред. О. Савчук та ін.]; Ін-т аналізу держ. та регіон. Політики, Волин. Облдержадмін., Голов. Упр. Економіки Волин. Обл. облдержадмін. – Луцьк : Гадяк Ж.В.: ІАДП, 2012. – 160 с.
	Проблеми типологічної та квантитативної лексикології: [зб. Наук. Праць/ наук. Ред. Каліущенко В. [та ін.]. – Чернівці: Рута, 2007. – 310 с.
Розділ, глава книги	Кондратюк К. Дослідження історії України першої половини ХХ століття / Костянтин Кондратюк, Олексій Сухий // Сучасна національна історіографія новітньої історії України (1914–2009 рр.) : навч. Посібник / Костянтин Кондратюк, Олексій Сухий. – Львів, 2010. – Розд. 1. – С. 5–117. Малый А. Введение в законодательство Европейского сообщества / А. Малый // Институты Европейского союза : учеб. Пособие / А. Малый, Дж. Кемпбелл, М. О'Нейл. – Архангельск, 2002. – Разд. 1. – С. 7–26.
Збірники наукових праць	Формування ринкової економіки : зб. Наук. Праць / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. Нац. Екон. Ун-т ім. Вадима Гетьмана»; [відп. Ред. О.О. Беляєв]. – Київ : КНЕУ, 2010. – Вип. 23. – 620 с.
	Конвергенція економік України та Європейського Союзу: проблеми і

	перспективи : зб. Наук. Праць / Нац. Ун-т «Києво-Могилянська академія», Каф. Екон. Теорії, Центр ім. Жана Моне з європейських студій при НаУКМА ; [редкол.: Ю. М. Бажал та ін.]. – Київ : Пульсари, 2012. – 164 с.
Довідкові видання: - енциклопедії - словники - бібліографічні покажчики	Юридична енциклопедія: [в 6 т.] / НАН України, Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького; редкол.: Шемшученко Ю.С. (голова) [та ін.]. – Київ : Юрид. Думка, 2002. – Т. 4. – 768 с. Енциклопедія історії України / НАН України, Ін-т історії України; редкол.: В.А. Смолій (голова) та ін. – Київ : Наук. Думка, 2005. – Т. 1. – 688 с. Загородній А.Г. Фінансово-економічний словник: [близько 8000 понять і термінів] / А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк. – Київ: Знання, 2007. – 072 с. Словник банківських термінів. Банківська справа: термінологічний словник / Анатолій Загородній, Оксана Сліпушко, Геннадій Вознюк, Тамара Смовженко. – Київ : Аконіт, 2000. – 606 с. – (Нові словники). Kraus K.Dictionary of economic terms / Kateryna Kraus, Natalia Kraus. – Poltava: Skytek, 2013. – 83 p. Економічний олімп : лауреати Нобелівської премії з економіки 1969 – 2009 рр.: бібліогр. Покажчик / ДВНЗ «Київ. Нац. Екон. Ун-т ім. Вадима Гетьмана» ; уклад. Т.О. Коноваленко, Р.О. Вайтешонок, І.Ю. Бойко ; [наук. Ред. Т.В. Куриленко]. – Київ : КНЕУ, 2010. – 219
Законодавчі та нормативні документи	Конституція України : [зі змін. Та допов., внесеними Законом України від 1 лют. 2011 р. № 2952-VI]. – Харків : Фактор, 2011. – 118 с. Податковий кодекс України: прийнятий Верховною Радою України 2 груд. 2010 р. № 2755-VI: текст із змін. Станом на 1 січ. 2012 р./ М-во юстиції України. – Офіц. Вид. – К.: Укрправінформ, 2012. – 455 с. Експлуатація, порядок і терміни перевірки запобіжних пристроїв посудин, апаратів і трубопроводів теплових електростанцій : СОУ-Н ЕЕ 39.501:2007. – Офіц. Вид. – К.: ГРІФРЕ: М-во палива та енергетики України, 2007. – VI, 74 с. – (Нормативний документ Мінпаливенерго України. Інструкція)
Дисертації	Коцко Т.А. Економічне оцінювання інтеграційних управлінських рішень в паливно-енергетичному комплексі: дис. ... кандидата екон. Наук: 08.02.03 / Тарас Аркадійович Коцко. – Львів, 2006. – 249 с.
Автореферати дисертацій	Свидрук І.І. Формування систем управління в підприємствах електронної торгівлі: автореф. Дис. На здобуття наук. Ступеня канд. Екон. Наук: 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (економіка торгівлі та послуг)» / Ірина Ігорівна Свидрук. – Львів, 2007. – 20 с.
Матеріали конференцій, з'їздів	Інформаційні технології у змісті освіти та практичній діяльності фахівців з обліку і аудиту: проблеми методології та організації : тези доп. Наук.-практ. Конф., 18 лютого 2010 р. / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. Нац. Екон. Ун-т ім. Вадима Гетьмана». – Київ : КНЕУ, 2010. – 305 с. Соціально-економічний розвиток України на початку ХХІ століття : зб. Доп. 76 наук. Конф. Студ. КНЕУ, 22-23 квітня 2009 р. / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. Нац. Екон. Ун-т ім. Вадима Гетьмана» ; [відп. За вип.: М. І. Мирун, О. А. Петухова]. – Київ : КНЕУ, 2009. – 390 с.
Електронні	Миронов Ю.Б. Сильні та слабкі сторони різних показників

ресурси	надійності банківських рейтингів [Електронний ресурс] / Ю.Б. Миронов // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». – 2014. – Випуск 6, частина 5. – С.26-30. – Режим доступу : http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_06/260.pdf Статистичний щорічник за 2012 рік [Електронний ресурс] / Держ. служба статистики України. – К.: Август Трейд, 2013. – Режим доступу: http://library.oseu.edu.ua/files/StatSchorichnyk_Ukrainy_2012.pdf Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси в науці, культурі та освіті [Електронний ресурс]: (підсумки 10-ї Міжнар. Конф. «Крим-2003») / Л.Й. Костенко, А.О. Чекмарьов, А.Г. Бровкін, І.А. Павлуша // Бібл. Вісн. – 2003. - № 4. – С.43. – Режим доступу до журн.: http://www.nbuv.gov.ua/articles/2003/03klinko.htm
Локальний ресурс	Економічні праці викладачів КНЕУ (перша третина ХХ ст.) [Електронний ресурс]: хрестоматія / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, ДВНЗ «Київ. Нац. Екон. Ун-т ім. Вадима Гетьмана»; упоряд. С. Н. Антонюк. – Електрон. Текст. Дані. – Київ: КНЕУ, 2013. – 511 с. Руденко Ю.М. Фінансові системи зарубіжних країн [Електронний ресурс]: практикум/ Ю.М. Руденко, В.В. Токар; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. Нац. Екон. Ун-т ім. Вадима Гетьмана». – Електрон. Текст. Дані. – Київ: КНЕУ, 2013. – 224 с. – Назва з титул. Екрану. Гуцаленко Л.В. Державний фінансовий контроль [Електронний ресурс]: навч. Посібник / Л.В. Гуцаленко, В.А. Дерій, М. М. Коцупатрий. – Електр. Текст. Дані. – Київ : Центр учбової літератури, 2009. – 1 ел. Опт. Диск (CD-ROM). – (Електронні видання). – Систем. Вимоги: Процесор Pentium-класа ; ОС Windows 95/98/2000/NT ; дисковод CD-ROM ; Acrobat Reader 9 UKR.

Зміст

Вступ.....	3
1. Основні вимоги.....	4
2. Порядок виконання курсової роботи.....	5
3. Рівень самостійності та оригінальності курсових робіт студентів.....	6
4. Загальні вимоги до побудови, викладу й оформлення курсових робіт.....	7
5. Рецензування і захист курсової роботи.....	23
6. Додатки	27